

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 27.

Vydána dne 11. června 1951.

Cena Kčs 1.—.

OBSAH:

(43.—46.) **43.** Nařízení o některých opatřeních v náboru a ve výchově pracujícího dorostu. — **44.** Nařízení, kterým se zrušují Ústředna a úřadovny pro domácí práci a ústřední a obvodní komise domácí práce. — **45.** Nařízení o technické normalisaci. — **46.** Nařízení o zrušení knihovnic rad.

43.**Vládní nařízení****ze dne 8. května 1951**

o některých opatřeních v náboru a ve výchově pracujícího dorostu.

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 42 odst. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvním pětiletém hospodářském plánu rozvoje Československé republiky (zákon o pětiletém plánu):

§ 1.

Úkolem tohoto nařízení je především zajistit mládeži podmínky dalšího rozvoje jejich tvůrčích sil a plného uplatnění v budovatelské práci v souladu s potřebami jednotného hospodářského plánu.

§ 2.

(1) Mládež, která splnila povinnost choditi do školy prvního a druhého stupně a nedosáhla dosud věku 18 let, vstoupí do učebního poměru, aby tak získala odbornou výchovu a prohloubila své obecné vzdělání a svou výchovu politickou, kulturní a tělesnou. Toto ustanovení se nevztahuje na mládež, která v souladu s potřebami jednotného hospodářského plánu vstoupí v době stanovené v odstavcích 2 a 3 na výběrovou školu, nebo do pracovního poměru, po případě, která pokračuje ve svém vzdělání na výběrové škole nebo je zaměstnána v pracovním poměru. Ustanovení první věty se nevztahuje ani na mládež, která v souladu s potřebami jednotného hospodářského plánu pracuje v zemědělství mimo učební

nebo pracovní poměr, anebo, která v době stanovené v odstavcích 2 a 3 začne takto v zemědělství pracovat.

(2) Mládež podle odstavce 1, která splnila povinnost choditi do škol prvního a druhého stupně v běžném kalendářním roce, vstoupí do učebního poměru nejdéle do zahájení nejbližšího učebního roku. Učební rok stanoví Ústředí pracujícího dorostu (dále jen „Ústředí“) tak, aby začínal nejpozději 1. září.

(3) Ostatní mládež podle odstavce 1 vstoupí do učebního poměru do 4 týdnů ode dne počátku účinnosti tohoto nařízení, po případě od prvního dne, kdy ani nepokračuje ve svém vzdělání na výběrových školách, ani není v pracovním poměru, ani nepracuje v zemědělství mimo učební nebo pracovní poměr.

§ 3.

Učební obory a délku učební doby pro jednotlivé učební obory stanoví a v úředním listě vyhlásí Ústředí v dohodě s ministerstvem, do jehož působnosti náleží výrobní nebo jiné odvětví, v kterém se bude výchova učňů převážně provádět.

§ 4.

V učebním poměru se nepřipouští doba na zkoušku. Ujednání, která tomu odporují, jsou neplatná.

§ 5.

Vedení podniku je povinno se postaratí o to, aby nástup do učebních poměrů byl po stránce výchovné i hmotné dobře připraven a co nejvíce usnadněn a aby se mohl uskutečnit včas, jakož i o to, aby výchova pracujícího dorostu byla prováděna řádně a v souladu s potřebami jednotného hospodářského plánu.

§ 6.

Ústředí v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a po slyšení Československého svazu mládeže a jednotné odborové organizace vydá podrobnější předpisy k provádění tohoto nařízení a stanoví výjimky z jeho ustanovení pro případy odůvodněné zřeteli hospodářskými nebo důležitými zájmy osobními.

§ 7.

(1) Zrušují se všechny předpisy odporující tomuto nařízení, zejména § 1 odst. 2 a 3 vládního nařízení č. 186/1949 Sb., o zatímní úpravě výcviku učňů, § 99a živnostenského řádu, § 138 živnostenského zákona a § 5 odst. 2 vyhlášky č. 201/1943 Sb., o výcviku horníků k povolání.

(2) Opatření učiněná ve shodě s ustanoveními tohoto nařízení přede dnem počátku jeho účinnosti se pokládají za učiněná podle tohoto nařízení.

§ 8.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr práce a sociální péče v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Zápotocký v. r.

Erban v. r.

44.

Vládní nařízení ze dne 15. května 1951,

kterým se zrušují Ústředna a úřadovny pro domácí práci a ústřední a obvodní komise domácí práce.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 1 odst. 1 zákona č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a v působnosti jejich orgánů:

§ 1.

Ústředna pro domácí práci a úřadovny pro domácí práci, zřízené podle vládního nařízení č. 261/1942 Sb., o domácí práci, a ústřední a obvodní komise domácí práce zřízené podle zákona č. 29/1920 Sb., o úpravě

pracovních a mzdových poměrů domácí práce, se zrušují a jejich působnost zaniká.

§ 2.

Zrušují se předpisy, které odporují tomuto nařízení.

§ 3.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. července 1951; provede je ministr práce a sociální péče v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Erban v. r.

45.

Vládní nařízení ze dne 22. května 1951 o technické normalisaci.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 12 odst. 2 a § 20 odst. 2 zákona č. 261/1949 Sb., o organizaci výzkumnictví a technického rozvoje, ve znění zákona č. 185/1950 Sb.:

Část I.

Úvodní ustanovení.

§ 1.

Účel normalisace.

(1) Technická normalisace vytváří technické normy, které jednotně určují zejména tvary, rozměry, druhy, jakost, třídění, provedení, bezpečnost, zkoušení a označování výrobků, názvy, technické dodací a přejímací podmínky pro materiál, výrobky, zařízení, plodiny, jakož i práce a služby technického rázu.

(2) Tato činnost se děje plánovitě tak, aby vytvořené normy přispívaly ke zvyšování produktivity práce, jakosti, hospodárnosti a bezpečnosti veškeré hospodářské činnosti, a zajišťovaly rozvoj styků se zeměmi s plánovaným hospodářstvím, především se Svazem sovětských socialistických republik.

§ 2.

Normalizační činnost.

Normalizační činnost se řídí normalizačním plánem, který je součástí jednotného hospodářského plánu.

§ 3.

Z á v a z n o s t n o r e m.

Vyhlášených norem je povinen dbát každý, jehož se normy týkají.

§ 4.

N o r m y s m ě r n e.

Normy označené jako směrné nejsou závazné; jinak pro ně platí přiměřeně ustanovení tohoto nařízení.

§ 5.

D r u h y n o r e m.

Technické normy jsou

- a) státní,
- b) úsekové,
- c) podnikové.

Část II.

Ř í z e n í a k o n t r o l a.

S t á t n í n o r m y.

§ 6.

(1) Návrh státní normy, návrh na její změnu nebo návrh na její zrušení vypracují podniky, závody, školy, ústavy nebo úřady a pod., určené normalizačním plánem.

(2) Kdo je pověřen vypracováním návrhu, je povinen zjistit požadavky výroby a spotřeby a dbát obecného zájmu, současné úrovně technického rozvoje i vyhlášených norem.

§ 7.

(1) Vypracovaný návrh státní normy projedná úřad pro normalisaci se všemi zúčastněnými ústředními úřady; návrh může být projednán také s vysokými školami, výzkumnými ústavami a jinými činiteli. Úřad pro normalisaci může pověřit toho, kdo návrh vypracoval, předběžným projednáním návrhu. Všichni, kteří byli přizváni k projednání návrhu, jsou povinni ke spolupráci.

(2) Projednaný návrh po případě i se spornými otázkami předloží úřad pro normalisaci ústředí výzkumu a technického rozvoje (dále jen „Ústředí“) k rozhodnutí.

§ 8.

Státní normu vyhlásí Ústředí v úředním listě; ve vyhláše uvede

- a) název a stručný obsah normy, její označení složené ze značky „ČSN“ (československá státní norma) a čísla,

- b) den, od kterého norma platí,
- c) výjimky nebo jiná omezení (územní, věcná a časová) rozsahu platnosti normy.

§ 9.

(1) Návrh na změnu nebo zrušení státní normy projedná úřad pro normalisaci stejným způsobem jako návrh nové normy.

(2) Státní normy mění nebo zrušuje Ústředí; změnu nebo zrušení vyhlásí týmž způsobem jako normu novou.

N o r m y ú s e k o v é a p o d n i k o v é.

§ 10.

Normy úsekové a podnikové projednávají, schvalují, mění nebo zrušují a výjimky povolují podle směrnic Ústředí ústřední úřady, generální ředitelé nebo orgány jim obdobné, národní, komunální a jim na rovně postavení podniky, po případě jiné orgány spravující národní majetek, lidová družstva a masové a zájmové organizace pracujícího lidu.

§ 11.

Normy úsekové nebo podnikové, jakož i jejich změnu nebo zrušení, vyhlásí schvalující orgán vhodným způsobem tak, aby vešly ve známost všech, jichž se týkají.

K o n t r o l a.

§ 12.

(1) Úřad pro normalisaci dbá o to, aby se normy zaváděly a dodržovaly; sleduje též, jak se normy osvědčují v praxi, a zda nejsou zastaralé. Při tom může úřad pro normalisaci a orgány jím pověřené žádat, aby jim osoby, jimž normy ukládají povinnosti, podávaly vysvětlení a může svými orgány provádět v potřebném rozsahu prohlídky provozních míst a zařízení, nahlížet do záznamů a dokladů podnikového početnictví, technických výkresů, výrobních návodů a předpisů.

(2) Při provádění ustanovení předchozího odstavce je třeba dbát předpisů o zachování státního a hospodářského tajemství, po případě předpisů o přístupu do podniků a jiných objektů.

§ 13.

(1) Osoby, pověřené prováděním úkolů podle tohoto nařízení nebo předpisů podle něho vydaných anebo na jejich provádění zúčastněné, jsou povinny zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dověděly při své činnosti.

(2) Povinnost mlčenlivosti nezaniká skončením činnosti nebo pracovního poměru.

Část III.

Úřad pro normalisaci.

§ 14.

(1) Úřad pro normalisaci organisuje a řídí předseda.

(2) Předsedu a jeho náměstka jmenuje vláda na návrh ministra-předsedy státního úřadu plánovacího. Předseda úřadu pro normalisaci podléhá předsedovi Ústředí.

§ 15.

Úřad pro normalisaci má zejména tyto úkoly:

- a) důsledně a soustavně propracovává způsoby a metody přechodu na sovětské státní normy,
- b) sestavuje návrh normalizačního plánu,
- c) projednává návrhy státních norem podle ustanovení části II,
- d) vypracovává návrh směrnic pro veškerou normalizační činnost,
- e) rediguje státní normy,
- f) pečuje o jednotnou formu norem, jejich třídění a číslování,
- g) povoluje výjimky ze státních norem,
- h) spolupracuje při zavádění norem a při školení kádrů,
- ch) sleduje normalizační činnost zahraniční, zejména Svazu sovětských socialistických republik a lidově demokratických států,
- i) vykonává činnost poradní, dokumentační a evidenční,
- j) plní jiné úkoly, kterými jej pověří Ústředí.

§ 16.

Při výkonu normalizační činnosti pomáhá úřadu pro normalisaci poradní sbor, v jehož čele je předseda tohoto úřadu. Počet členů poradního sboru stanoví a členy jmenuje předseda Ústředí.

§ 17.

Organizační statut úřadu pro normalisaci a jeho poradního sboru vydá předseda Ústředí.

Část IV.

Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 18.

(1) Zákon č. 84/1948 Sb., o závaznosti hospodářských a technických norem, zrušuje se dnem, kdy toto nařízení nabude účinnosti.

(2) Závaznost norem stanovená podle zákona č. 84/1948 Sb. zůstává nedotčena; zrušuje se však závaznost norem vyhlášených před 30. dubnem 1948.

§ 19.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr-předseda státního úřadu plánovacího v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

46.

**Vládní nařízení
ze dne 22. května 1951
o zrušení knihovních rad.**

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 1 zákona č. 143/1949 Sb., o změnách v organizaci veřejné správy a v působnosti jejích orgánů:

§ 1.

Knihovni rady, zřízené podle zákona č. 480/1919 Sb., o veřejných knihovnách obecních, a podle vládního nařízení č. 607/1919 Sb., jímž se provádí zákon o veřejných knihovnách obecních, se zrušují.

§ 2.

Působnost knihovních rad se přenáší na místní národní výbory, v sídlech okresních národních výborů na okresní národní výbory a v sídlech krajských národních výborů na krajské národní výbory.

§ 3.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr informací a osvěty v dohodě s ministrem vnitra.

Zápotocký v. r.

Kopecký v. r.